

Smittspridaren

Nyheter från Smittskyddsenheten i Region Västerbotten

Smittspridaren nr 2 2019

Trots att snön fortsätter att falla över länet, så lider vintern och dess infektioner mot sitt slut. Influensasäsongen blev måttlig, trots vaccinbristen hann riskgrupperna erbjudas vaccin i tid. Förutom influensa har också fall av RSV (se nedan) och parainfluensa rapporterats under 2019. Magsjukan har tidvis varit intensiv i år, speciellt i Umeå-området. Det har mest varit calici, men även fall av rotavirus har förekommit.

Influensasäsongen

Influensasäsongen nådde sin kulmen i Västerbotten runt årsskiftet och sedan kom en topp till i mitten av februari. Nu avtar antalet fall av, vilket är något tidigare jämfört med fjolåret. Av de prov som tagits i länet så verkar de insjuknade ha fördelat sig relativt jämnt över åldrarna, men med en viss övervikt på personer över 65 år. Däremot har förskolebarn drabbats hårdast av influensan och har sökt vård i större utsträckning än under de senaste säsongerna. Akutanalys av influensaprov (Accula-projektet) som i år har funnits på länets akutmottagningar och flera andra mottagningar i länet är ett mycket bra komplement till den sedvanliga provtagningen.

Calici

Antalet fall av vinterkräksjuka satte fart i början av året. I skrivande stund så fortsätter det komma in fler fall, men vi hoppas antalet är på nedgång. För vuxna och skolbarn gäller att vara hemma minst 24 timmar efter tillfrisknandet och för förskolebarn är det minst 48 timmar som gäller. Mer detaljer finns att läsa på www.regionvasterbotten.se/smittskydd under Infektioner hos barn - Magsjuka (föräldrainformation) samt Information om vinterkräksjuka (allmän information) under Magtarmsmitta.

RS-virus

Från början av februari har det konstaterats många fall av RSV i Västerbotten, speciellt hos barn under två år. I slutet av mars inkommer det fortfarande många fall. Sannolikt kommer många fler att insjukna innan säsongen är över.

Nytt om resistensbestämning, SIR

Ny definition för I i laboratoriernas SIR-system gäller från den 1 januari 2019. Att R står för resistens och S för känslig råder inga tveksamheter om, men vad I egentligen betyder har varit mera tveksamt. Den nya definitionen för I är nu susceptible increased exposure, dvs känslig vid ökad exponering. Begreppet exponering innebär i detta sammanhang att dosering eller administrationssätt kan ändras så att tillgången på antibiotika i infektionshärden ökar. Detta kan till exempel göras genom att dosen höjs, att dosintervallet minskas eller genom förlängd alternativt kontinuerlig infusion i stället för snabb intravenös administration. Mer information finns i en film på Stramas webbplats www.strama.se. Filmen är cirka 19 min. och presenteras av Gunnar Kahlmeter. Den finns under Filmer och webbutbildningar – Utbildning och informationsfilmer och heter Nyheter om I i SIR.

Smittskyddsenheten

Västerbotten läns landsting
901 89 Umeå
E-post:
smittskydd@regionvasterbotten.se

Stephan Stenmark

Smittskyddsläkare
090-785 14 00
stephan.stenmark@regionvasterbotten.se

Gunilla Persson

Bitr. smittskyddsläkare
090-785 20 15
gunilla.k.persson@regionvasterbotten.se

Therese Thunberg

Bitr. smittskyddsläkare
090-785 37 51
therese.thunberg@regionvasterbotten.se

Lena Skedebrant

Smittskyddssköterska
090-785 37 65
lena.skedebrant@regionvasterbotten.se

Denise Jarvis

Smittskyddssekreterare
090-785 13 68
denise.jarvis@regionvasterbotten.se

Kostnadsfri vaccination mot hepatit A och B

Världshälsoorganisationen, WHO, liksom Sverige har antagit ett mål att eliminera hepatit till 2030. Helt i linje med detta tog Hälso- och sjukvårdsnämnden i februari 2019 beslut om att följa Folkhälsomyndighetens rekommendation och erbjuda män som har sex med män (MSM) kostnadsfri vaccination, inklusive besöksavgift, mot hepatit A och B. Dessa personer har en förhöjd risk att smittas av bland annat hepatit A och B. Vaccinationen kan erbjudas på hälsocentraler, ungdomsmottagningar, Hud- och STD-mottagningen samt vid infektionsmottagningen i Umeå. Även andra grupper erbjuds sedan tidigare kostnadsfri vaccination, dvs personer som injicerar droger och patienter med hiv och hepatit C.

Hälsoundersökning migranter

Sedan i höstas finns uppdaterad information om hälsoundersökning av migranter i Ledningssystemet på linda (sök på migranter), under Vårpraxis på linda samt även på vår webbplats www.regionvasterbotten.se/smittydd. Förutom riktlinjer (grundläggande dokument) och två mallar (barn och vuxna) finns nu en separat del om vaccination av migranter. På linda under Vård och hälsa – Mer om vård – Asylsökande, papperslösa och migranter finns annan uppdaterad information från regionens Migrationshälsoråd, som t ex mer om psykisk ohälsa, läkarintyg och översatt information vid lindrigare infektioner.

Stick- och skärdokument uppdaterade

Region Västerbottens Stick- och skärskadador samt exponering med risk för överföring av blodburen smitta är nu uppdaterad och finns i ledningssystemet (Lita), nr 267473. Även ny affisch har tagits fram och skickas nu till hygienombuden. Den finns också att ladda ner från www.regionvasterbotten.se/vardhygien. För de flesta kommer det inte att bli någon större förändring i handläggningen, förutom den nya instruktionen om hur man beställer prov i RoS. Men eftersom länet är stort med olika förutsättningar hur man t ex tar prov dag- respektive jourtid mm, så måste den övergripande handlägningsrutinen kompletteras av verksamhetscheferna med en lokal rutin. En mall (checklista) för den lokala rutinen finns i Lita, nr 312359. Observera att av sekretesskäl får man inte på remiss till laboratoriet ange någon annans personnummer. För att kunna koppla ihop prov från den misstänkta smittkällan (index) med den skadade (exponerade) måste alltid en smittspårningsjournal föras. Den finns också på Lita och har nr 283624. Vem som ansvarar för denna handling ska framgå av den lokala rutinen. De kliniker som idag har hjälp av Infektion- eller medicinmottagning i detta arbete bör kontakta dem och komma överens om den framtida handläggningen samt delge respektive mottagning sin lokala rutin.

Dokumentet finns även på www.regionvasterbotten/vardhygien och www.regionvasterbotten.se/smittydd.

Nya patientinstruktioner klamydia

Nu är det dags att byta de gamla patientinstruktionerna vid provtagning för klamydia. De finns säkert uppsatta på många toaletter på våra hälsocentraler. Det är inget nytt angående hur man tar proven utan det nya är att de är könsneutrala. De finns på www.regionvasterbotten.se/smittydd under Sexuellt överförbara infektioner – Handläggning och provtagning av klamydia för vårdpersonal – Patientinstruktion, klamydiaprovtagning för personer med penis alternativt vagina.

Nu utgåva "Regnbågsbroschyren"

Folkhälsomyndigheten, Nationella Strama (Samverkan mot antibiotikaresistens) och Läkemedelsverket har uppdaterat nya Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård. De är på väg att skickas ut till sjuksköterskor och läkare i primärvården. Den går också att läsa som webbversion på www.strama.se samt i appen för Nationella Strama. Nya avsnitt är t ex Urinvägsinfektioner, Sexuellt överförbara infektioner och Lungsjukdomar. Information om tecken på allvarlig sjukdom har utökats och omfattar nu även vuxna.

Folkhälsan i Sverige

I den årliga rapporten från Folkhälsomyndigheten 2019 framgår att vår folkhälsa ur ett internationellt perspektiv är fortsatt god och för stora delar av befolkningen utvecklas hälsan positivt. Men skillnader i hälsa, levnadsvanor och livsvillkor syns mellan såväl kvinnor och män som mellan socioekonomiska grupper för de flesta mått på hälsan. Socioekonomisk bakgrund påverkar till exempel risken att drabbas av olika infektionssjukdomar. Folkhälsomålet är att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation, 30 år. Rapporten och mer om folkhälsa finns att läsa på www.folkhalsomyndigheten.se.

Listeria

Livsmedelsverket har uppdaterat sina råd om listeria utifrån ny kunskap. Det nya tillägget till tidigare råd är att tinade, frysta grönsaker och skuren melon ska förvaras i kylskåp och ätas upp inom några få dagar. Dessa livsmedel har orsakat utbrott, då det visat sig att listeria kan föröka sig snabbt i dem om de förvaras för varmt. Personer med normalt immunförsvar blir sällan sjuka av listeria, men personer med nedsatt immunförsvar, sköra äldre och gravida kan drabbas allvarligt med sepsis (blodförgiftning) eller hjärnhinneinflammation. Sedan tidigare är det känt att ätfärdiga livsmedel som t ex skivat köttpålägg, paté, gravad och kallrökt fisk samt sushi kan orsaka listeriainfektion om de inte förvaras i kyla eller förvaras för länge. Produkter gjorda av opastöriserad mjölk kan också innehålla listeria. All varm ska upphetas till minst 70 grader, då dör bakterierna.